

Turki pred Soteškim gradom.

Za cerkvijo je stala tik stare lipe lesena hiša strica Boštjana. Mož je imel takrat osemdeset let. Kljub visoki starosti je bil še vedno dokaj čil in zgovoren. Otroci smo imeli strica kaj radi. Vedeli so marsikaj povedati, kar je zanimalo nas mlade radovedneže. Posebno so nam pa ustregli, kadar so nam kaj povedali o vojskah.

Ob vedrem vremenu smo se spravili pred kočo. V dežju in po zimi smo pa šli v hišo. Nekateri so zlezli na peč, drugi okoli peči, da, celó po mizi so posedli nekateri, samo da jim ni ušla nobena beseda iz stričevih ust.

Kadar smo bili pred kočo, so sedli stric Boštjan na trhel panj, izvlekli iz žepa vivček, ga natlačili s tobakom in si ga zažgali. Vmes so nam pa počasi pripovedovali zdaj to, zdaj ono.

Bilo je pa drugače, če smo jih prišli nadlegovat takrat, ko so pletli koše ali košare. Takrat pa niso imeli kar nič potrpljenja z nami. Če smo pa bili le preveč sitni, so segli za vrata po brezovo metlo in kaj hitro smo se poizgubili iz koč, drugače bi bilo tudi padalo po plečih.

Neke nedelje popoldne so bili stric Boštjan posebno dobre volje. Njih nagubana lica so se venomer držala v nasmeh.

Otroci smo to hitro opazili in znali uporabiti to ugodno priliko. Spomnili smo se dobrega strica, da so nam nekoč obljubili povedati nekaj o Turkih.

Niso se dali dolgo prositi in pripravljeni so bili izpolniti obljubo, rekoč: »Ako boste pridno in tiho poslušali, vam povem danes, kako so Turki napadli stari Soteški grad.«

Kakor bi odrezal, so nam odreveneli jeziki, in nihče se ni več oglasil. Hitro smo posedli po tleh, stric Boštjan pa so začeli pripovedovati.

Stari Soteški grad je bil sezidan na visoki skali tik nad Krko. Zadi ga je varoval gosto zarastel gozd.

Spremi je bilo pa močno in visoko obzidje, za katerim se je izprehajala noč in dan straža. Nihče ni mogel brez dovoljenja v grad.

Tiste čase so pa po naših krajih hudo razsajali Turki. Prišli so tudi skozi Sotesko. Ko so ugledali grad, se jim je zahotelo po bogastvu, ki ga je hranilo tisto zidovje. Sklenili so, da napadejo grad.

Utaborili so se pod gradom ob Krki. Bilo jih je precejšnje krdelo. A tudi v gradu niso mirovali. Ko so zagledali to vražjo zalego, so se prav skrbno pripravili na boj.

Turki so pridno naskakovali in poizkušali vdreti v grad, a vselej se jim je napad izjalovil. Marsikateri Turčin se je zvalil s preklano glavo po strmi pečini v Krko.

Začel jim je pa pohajati živež. Zato so hodili po bližnji okolici plenit.

To obleganje in naskakovanje je trajalo precej časa. Graščaka je začelo skrbeti. Ljudje, vednih bojev trudni, bi mu lahko opešali. »In kaj potem,« se je vprašal.

Po dolgem premišljevanju, kako bi se otresli tega nadležnega sovraga, se spomni grajski oskrbnik, da je slišal, kako zelo se boje Turki sršenov in os. »Kaj, ko bi nam pomagale čebele!« pravi samprisebi.

Povedal je svoje mnenje graščaku in nasvetoval, kako naj bi ukrenili.

Graščak dé: »Čul sem praviti, da so jih nekoč gori pri Muljavi zapodili v beg s sršeni. Poizkusimo pa pri nas s čebelami.«

Zvečer so zaprli deset panjev čebel. Drugi dan proti poldnevu so pa znosili panje na rob skale, odkoder so jih začeli spuščati v turški tabor. Preden je vsak panj pridrsal do taborišča, se je razletel na kose. Kako bi se tudi ne razbil, ker se je kotalil po taki strmini navzdol. Čebele pa so padale razdražene kar v celih češuljah na prestrašene Turke. Vsi iz sebe so zrli Turki, kaj naj to pomeni. A ko so jih začele čebele neusmiljeno pikati, so se spustili v divji beg.

Od takrat jih pa ni bilo več v Sotesko. Mir so imeli graščinski in okoličani pred njimi.

Stric Boštjan so to povedali. Vstali so in šli v kočo. Mi pa smo se veseli razšli vsak na svoj dom.

Ludvik Koželj.

Zaspanček.

Breskvarjev Pepček vam je bil priden otrok! Najrajši je bil sam; govoril sam, pel sam, igral se sam. — Z vaškimi otroki je bil vedno vljuden in prijazen, — nikomur ni rekel žalbesede, ne storil nič žalega. Skrivaj se je poluglasno muzal tedaj, ko se je vaška otročád smejala na vse grlo. Pepček je bil tih, pohleven deček.

Čudno navado je pa le imel ta Pepček! Deček je grozno rad spal! — Zvečer je šel spat s kokošmi, zjutraj pa je spal dolgo, dolgo... Zaman si je prizadeval rdečegrebeni petelin z glasnim kukurikanjem, da bi zbudil zaspanca. Solnčece pa je na večer stalo še visoko na nebu, ko je Pepček že zlezal v posteljo, — in zjutraj je isto solnčece popilo že málone vso roso po solnčnih gričih in brdih, ko je Pepček še zeval in zdehal v postelji... Aj ta zaspanček! Šele ko je zaslišal ropotanje kuhače v loncu za žgance, ko je čul cvrčanje masti v ponvi, — tedaj je hipoma planil iz postelje, potegnil nase hlačice in hitel venkaj, da bi si umil zaspani obraz z mrzlo vodo. — Zatem je odmolil jutranjo molitev — in potem, aló, k mizi! Pri mizi, aj tam je bil pa prvi! — Dobro so mu šli v slast žganci, politi z mastjo in sladkim mlekom, — mimogrede vam na ušesa povem, da je preje izpraznil deček sam svojo skledico kakor tisti veliki možaki, ki so sedeli pri mizi ter zajemali iz velike sklede. Pa ti so imeli izvrsten ték — delali so že namreč od ranega jutra, a Pepček, ta zaspanček, pa se je ravnokar izkobacal iz postelje in je še skoro bolj udrihal po žgancih kakor utrujeni delavci.